

کمدی انتقادی ضد هالیوودی

کریس راک، بازیگر و کمدین سیاه‌پوست آمریکایی با قرار گرفتن در پشت دوربین سینما، فیلمی را کارگردانی می‌کند که نگاهی انتقادی به صنعت سینمای آمریکا و مظهر آن هالیوود دارد. این فیلم قرار است با زبانی کمدی و طنز، روابط پشت‌پرده هالیوود و اجاف‌های مختلف علیه هنرمندان رنگین‌پوست را به تصویر بکشد. این کمدی انتقادی با نام «سبز مه‌آلود» وارد مرحله تولید می‌شود و تهیه‌کنندگانش دو شرکت مستقل فیلمسازی هستند. خود راک در یکی از نقش‌های اصلی فیلم بازی خواهد کرد. فیلمنامه اصیل سبز مه‌آلود را خود کریس راک براساس تجربیات شخصی حضورش در هالیوود نوشته و خط‌کلی آن درباره مدیران تولید و سرمایه‌گذاران تولیدات سینمایی است. این داستان در فضایی معاصر اتفاق می‌افتد.

در داستان فیلم، راک در قالب بازیگری مستعد و خلاق ظاهر می‌شود که تلاش فراوانی برای تبدیل شدن به یک بازیگر مطرح می‌کند. اما مدیران سینمایی و تهیه‌کنندگان که روابط کاری را در هالیوود تعیین می‌کنند، قصد دارند افرادی را به‌عنوان بازیگران درجه یک به جامعه معرفی کنند که فاقد استعداد هستند و البته روابطی با عوامل اصلی تولید در صنعت سینما دارند. کریس راک می‌گوید، از مدت‌ها قبل فیلمنامه خود را نوشته و به‌دنبال تهیه‌کننده‌ای مستقل برای ساخت آن بود. بازیگر این فیلم گفت: فیلمنامه سبز مه‌آلود از آن دسته فیلمنامه‌هایی است که معمولاً کمتر تهیه‌کننده‌ای رامی‌توان برایش پیدا کرد. طبیعی است که کمپانی‌های بزرگ فیلمسازی علاقه‌ای به ساخت فیلمی انتقادی درباره خودشان ندارند. این‌رحال است که آنها از یک نظر هم به‌دنبال این گونه فیلمنامه‌ها هستند تا بتوانند در مراسم‌های هنری نظیر اسکار و گلدن گلوب، به کمک آنها جوایز سینمایی را درو کنند.

راک که در ژانر کمدی موفقیت‌های زیادی به نام خود ثبت کرده، از دشواری‌های پیدا کردن سرمایه‌گذار حرف می‌زند و می‌گوید حتی کسی چون او هم با وجود شهرت در عالم سینما، به‌سختی می‌تواند برای داستانش سرمایه‌گذار پیدا کند. با وجود این، راک اصرار دارد که باید داستان هنرمندان رنگین‌پوست که در شرایط بسیار سختی کار و فعالیت می‌کنند، به زبان تصویر برگردانده شود؛ هنرمندان سیاه‌پوست کمک بسیار زیادی به صنعت سینما و تحولات مختلف آن کرده‌اند و با این همه، هنوز هم تبعیضات بسیار زیادی در موردشان اعمال می‌شود. این تبعیض را می‌توان به‌راحتی در اعلام نام نامزد‌های هر سال مراسم اسکار و مراسم‌های مشابه دید. تعداد زیادی هنرمند رنگین‌پوست در پشت و جلوی دوربین سینما در رشته‌های مختلف مشغول فعالیت هستند و معمولاً تلاش‌های آنان اصلا دیده نمی‌شود و مورد تأیید قرار نمی‌گیرد. کمدی درام تلخ و انتقادی من تلاش دارد گوشه‌ای از این مسائل را به تصویر بکشد.

کریس راک چندی قبل درام اجتماعی و ضد تبعیض‌نژادی «راستین» را در پلتر هم‌های استریم داشت که داستانش اختصاص به راهپیمایی بزرگ سیاهان و مسلمانان آمریکایی به رهبری مارتن لوتر کینگ داشت.

حمید بایرامی، دبیر علمی سلسله نشست‌های تحلیل و بررسی و ایده‌پردازی تولیدات سینمایی بر مبنای اندیشه‌اسلامی در جمع فعالان رسانه‌ای و فرهنگی با اعلام این خبر گفت: این جلسات با عنوان «سینما اندیشه» و با هدف ترویج و گسترش تحلیل‌های اندیشه‌ای هنری، اجتماعی و فرهنگی فیلم‌ها میان طلاب و دانشجویان و علاقه‌مندان به عرصه سینما به همت معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه و میز تخصصی اسلامی‌سازی علوم

بررسی تولید آثار

سینمایی بر مبنای

اندیشه اسلامی

سه جلد؛ فیلمی که

شناسنامه ندارد

آثار سینمایی با رویکرد سیاه‌نمایی جامعه ایرانی در حال استحاله موضوعات مهم اجتماعی هستند

امیرحسین جودری آگروه فرهنگ و هنر

موضوع تجاوز نه فقط در ایران به عنوان یک کشور اسلامی که در سراسر جهان موضوع حساسی به حساب می‌آید اما ساخت آثار زیادی با این موضوع در سینمای ایران می‌تواند سؤال برانگیز باشد. با این‌حال این سوزه از آن دست موضوعاتی است و آن‌قدر زوایای پنهان و پیدای بسیاری دارد که هر بار کارگردانی از نقطه نظری مخصوص به خود به این موضوع می‌پردازد. گواه این حرف می‌تواند دو فیلمی باشد که هم‌اکنون در سینمای ایران روی پرده است؛ دو فیلم استاد و سه جلد. این که چرا دو فیلم درباره این موضوع به‌صورت همزمان در حال اکران است و در پس خود چه پیمایی می‌تواند داشته باشد خود بحث دیگری است. ولی وقتی این دو فیلم را مشاهده کنید، متوجه می‌شوید که یک موضوع مشابه در مرحله روایت چقدر می‌تواند با یکدیگر متفاوت باشند.

توجه به دلیل

سه جلد روایت دختری به نام مینو است که در اثر تجاوز باردار شده اما به‌خاطر بیماری و عدم تمکن مالی امکان سقط جنین ندارد. به همین خاطر با توصیه دوست خود دست به اقدامی می‌زند که می‌تواند آینده او را تحت تأثیر قرار دهد. همان‌طور

که از همین خلاصه هم برمی‌آید با فیلم تلخی روبه‌رو هستیم؛ فیلمی که داستان دختری تنها در شهر تهران را روایت می‌کند که جز دوستش کسی را ندارد و با چنین بحران عظیمی باید دست‌وپنجه نرم کند. اما فیلم از به تصویر کشیدن چرایی تنها بودن مینو عاجز است و به همین دلیل است که مخاطب نمی‌تواند به شخصیت مینو نزدیک شود و با او همذات‌پنداری کند.

به‌طور کلی زمانی که یک اثر نمایشی در داستان خود گره‌ای ایجاد می‌کند حتماً باید نشان دهد که این گره چرا ایجاد شده؟ چرا این گره داستانی به‌راحتی حل نمی‌شود و در نهایت راهی که کاراکتر اصلی داستان پیش می‌گیرد تنها راهی است که پیش پای او مانده است. مهم‌ترین ضعف یک کارگردان و فیلمنامه‌نویس این است که چنین فضاسازی‌های مهمی را با این توجیه که مخاطبان در این اجتماع و فرهنگ زیست می‌کنند پس نیازی به ساختن این فضا نیست، آن را رها کند. در وهله اول وقتی با مشکلی که برای مینو اتفاق افتاده مواجه می‌شویم. فیلم توضیح نمی‌دهد که هزینه سقط جنین در مرکزی مجهز و خصوصی چقدر هزینه‌بر است و چرا مینو با کمک دوستان و حتی خانواده خود قادر به پرداختن این هزینه نیست.

تصویر تار جامعه

در وهله دوم مهم‌ترین چالشی که کاراکتر اصلی داستان با آن درگیر است و بخش اعظمی از روایت فیلم را تشکیل می‌دهد شرایط روحی است که مینو آن را تجربه می‌کند؛ شرایطی که هم به خاطر وقوع چنین اتفاقی برای فرد و رابطه‌های اجتماعی‌اش مانند رابطه او با خانواده به‌وجود می‌آید. هم به خاطر نوع نگاه اشتباهی که در بخشی از جامعه وجود دارد یا فرد در نگاه خود چنین برداشتی را دارد. اما با وجود تمام این برداشت‌ها که می‌توان از فیلم داشت، شاهد هیچ فضاسازی برای روایت داستان نیستیم و فیلم بیشتر بر اکت شخصی کاراکتر اصلی خود تأکید دارد تا جامعه.

انسانی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه برگزار می‌شود. او افزود: هدف اصلی این نشست‌ها، عمومی‌سازی اندیشه‌ها و تحلیل‌های تفکر‌محور و اندیشه‌ای در بین طلاب، دانشجویان و عموم مردم است و این جلسات با برخورد تحلیلی با فیلم‌هایی که جهانی متفاوت خلق می‌کنند، امکان تبادل اندیشه‌ها و دیدگاه‌ها بین اعضای این جامعه‌متنوع را فراهم می‌سازد.

دبیر سینما اندیشه با بیان این‌که چنین بستری فرصتی برای

به عنوان مثال مینو که در فیلم دختری اهل یکی از شهرستان‌های ایران است در تهران یک زندگی مستقل دارد و به خانواده خود نمی‌گوید که چه اتفاقی برایش افتاده. فیلم هم دلیل این نگفتن را به مخاطب خود نمی‌گوید و آیا با یک خانواده سنتی روبه‌رو هستیم که همه اعضای خانواده او را پس می‌زنند؟ آیا پدری مستبد وجود دارد که هر عملی می‌تواند از او سر بزند و کلی سؤال دیگر که درباره این خانواده ممکن است ایجاد شود. موضوع جالب فیلم سه جلد درباره خانواده مینو این است که نه تنها برای انبوه سؤالاتی که چند نمونه‌ای از آن ذکر شد جوابی ندارد، بلکه وقتی پدر برای دیدن مینو به او سر می‌زند در را باز نمی‌کند و باعث می‌شود که سؤالات بیشتر در ذهن تماشاچی شکل بگیرد. مخصوصاً وقتی پدر را در سکانسی می‌بینیم که در جاده دور می‌شود نمایی تپیکال از یک پدر ایرانی دارد. در این صورت نمای آشنای یک پدر ایرانی مساوی است با انسانی مستبد که نمی‌توان به او تکیه کرد یا تماشاچی نیاز دارد تا فضایی ساخته و متوجه شود چرا پدر مینو نمی‌تواند فردی باشد که بتوان موضوع را با او در میان گذاشت.

به دنبال سه جلد

همین نکته نیز درباره جامعه ایرانی که فیلم در آن فضا به تصویر کشیده می‌کشد نیز وجود دارد. اگر به فیلم توجه کرده باشید مینو به عنوان کاراکتری که همه دنیای داستان حول‌محور او می‌گردد هیچ

ارتباطی با جامعه ندارد و گویی در محیطی ایزوله زندگی می‌کند. تنها ارتباط او به شغل او برمی‌گردد که اتفاقاً بی‌ارتباط با مشکلی که گریه‌انگیز او شده، نیست. مینو یک مددکار اجتماعی است که در یکی از مراکز نگهداری کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست اشتغال دارد و طبیعتاً چنین شغلی پیش‌نیازهایی از جمله روان‌شناسی و... را می‌طلبد که باعث می‌شود فرد نسبت به یک انسان عادی تصمیم‌های به مراتب عقلانی‌تری بگیرد. در حالی که در شخصیت، تصمیمات و حتی مشاوره‌ای که دوستش به او می‌دهد اثری از یک مددکار اجتماعی وجود ندارد. در نهایت ارتباط نداشتن کاراکتر مینو با جامعه‌ای که در آن زیست می‌کند باعث شده تا فیلم خود

برش

ژانر چه اجتماعی!

ژانر اجتماعی به‌ویژه در دو دهه اخیر در سینمای ایران به شدت مورد توجه قرار گرفته است و موفقیت برخی از فیلمسازانی که در این حوزه فیلم ساختند هم موجب شد تا موجی از فیلم‌هایی که می‌توان آنها را متعلق به سینمای اجتماعی دانست، تولید شود. با این حال همچنان مفهوم ژانر اجتماعی و مؤلفه‌های آن در کانون مناقشات نظری و تئوریک قرار دارد و در سینما گونه‌ای به نام ژانر اجتماعی وجود ندارد. مهم‌ترین وظیفه یک ژانر طبیعتاً تمیز دادن مجموعه‌آثاری با دیگر آثار در موضوع، شکل و... است. مثلاً وقتی صحبت از ژانر وسترن به میان می‌آید، مخاطب می‌داند که با فیلمی قرار است روبه‌رو شود که در جغرافیای غرب وحشی و در دوره زمانی خاصی اتفاق می‌افتد و دایره موضوعی آن هم محدود است.

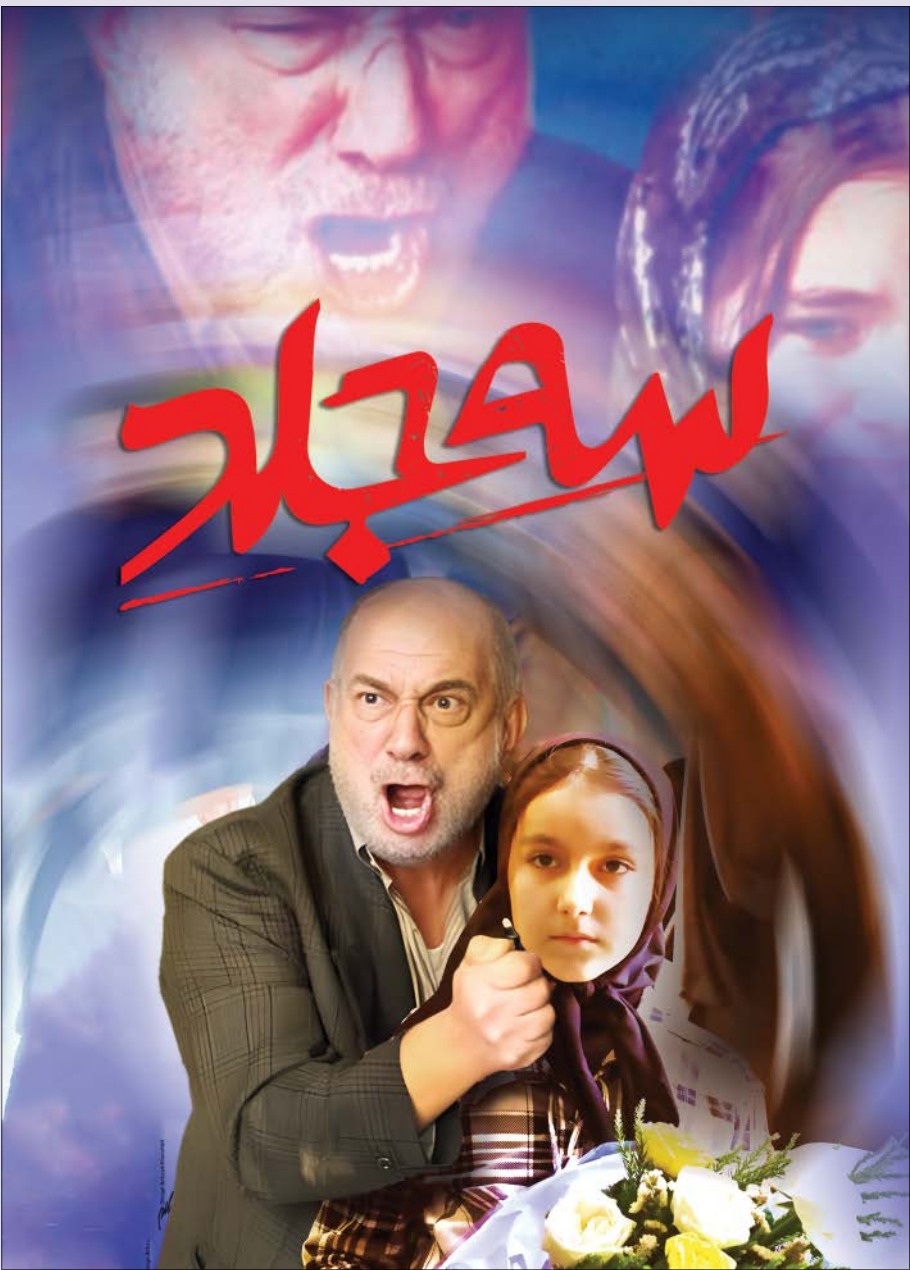
شناسنامه‌ای برای ارائه دادن به مخاطب خودش نداشته باشد.

فیلم‌منهای مردان

اگر از آن دست مخاطبانی باشید که تجربه تماشای فیلم سه جلد را دارید احتمال متوجه این نکته عجیب در این فیلم شده‌اید، در این اثر عملاً هیچ کاراکتر مردی وجود ندارد! اگر بخواهم دقیق‌تر بگویم در این فیلم سه کاراکتر مرد وجود دارد، اولین آنها شاهرخ فروتنیان است که در نقش دکتر مینو ظاهر می‌شود و تأثیر جدانی هم در داستان ندارد دومین نفر مرحوم آتیلا پسیانی است که در نقش عموی یکی از دختران مرکز می‌خواهد برادرزاده خود را به زور از مرکز بربد که با واکنش تند مینو روبه‌رو می‌شود (که چند ثانیه‌ای بیشتر

حال وقتی گفته می‌شود ژانر یک فیلم اجتماعی است، دقیقاً چه مختصاتی دارد و چه تمایزی میان آثار این ژانر با فیلم‌های دیگر گونه‌ها وجود دارد؟ مهم‌ترین سوالی که درخصوص ژانر اجتماعی به‌وجود می‌آید این است که اجتماع در اینجا دقیقاً به چه چیزی اشاره دارد؟ چون اجتماع آنچنان مفهوم گسترده‌ای است که از تجمع چند دوست در کنار یکدیگر تا جمعیت یک کشور و اشاره به تمام انسان‌های روی کره زمین را دربرمی‌گیرد. علاوه بر این باید گفت یک فیلم فانتزی، اکشن یا حتی همان وسترنی که پیش از این مثال زده شد جایی خارج از اجتماع رخ می‌دهد که مفهوم اجتماعی بتواند وجه‌تمایزی برای یک سری از فیلم‌ها باشد؟ اما با وجود تمام این ابهام‌ها درباره ژانر ادعایی اجتماعی در سینمای ایران شاهدیم که برای آن گونه‌های فرعی هم در نظر گرفته می‌شود. یکی از این گونه‌ها فلاکت است! ژانری که باب میل جشنواره‌های خارجی است و ظاهراً در آن هرکس بیشتر و بهتر بدبختی ما ایرانیان را به تصویر بکشد، کارگردان موفق‌تری به حساب می‌آید.

پرورش تفکر نقادانه و شناخت عمیق‌تر از آثار هنری و فرهنگی فراهم می‌کند، ادامه داد؛ این جلسات، نه‌تنها به بررسی محتوا و پیام فیلم‌ها می‌پردازند، بلکه به تحلیل ساختاری و تکنیکی آنها نیز اهمیتی ویژه می‌دهند. علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام در این دوره که همراه با اعطای گواهینامه معتبر خواهد بود تا ۲۰ آذرماه ۱۴۰۳ مهلت دارند که به نشانی https://eshragh.ir/film/andisheh مراجعه‌کنند.

طول نمی‌کشد این هنر‌نمایی). این‌که شخصیتی که پسیانی ایفاگر آن بوده دقیقاً چه نقشی در داستان دارد خود پرستش بی‌جوابی است که احتمالاً جز نویسنده و کارگردان، کسی از آن اطلاع ندارد. با این حال شاهد بودیم که در اخبار مربوط به اکران فیلم و بوستر آن مانور تبلیغاتی زیادی روی حضور مرحوم آتیلا پسیانی شده است. در آخر، سومین مردی که در فیلم وجود دارد ما فقط می‌دانیم یک مرد است و نه تصویری از او می‌بینیم، نه دیالوگی می‌شنویم و نه حتی اسمی دارد. این مرد که یک محکوم به اعدام و پدر نهال یکی از دختران مرکز بهزیستی است که با تمام گمنامی‌اش نقش مهمی در داستان دارد. در واقع مینو با مشورت دوستش است که تصمیم می‌گیرد به این فرد پیشنهاد دهد تا با یک عقد موقت مسئولیت پدر بودن فرزند مینو را بر عهده بگیرد و مینو نیز پس از اجرای حکم نهال را به فرزند خواندگی قبول کند. حال این‌که نبودن کاراکتر مرد در فیلم با چه هدفی بوده با توجه به این‌که کارگردان این اثر نیز خود یک مرد است برداشت‌های مختلفی می‌توان داشت اما چیزی که مسلم است این‌که با حذف مردان نمی‌توان یک فیلم زنانه ساخت.

در انتخاب فیلم دقت کنید

بزرگ‌ترین ضعف فیلم سه جلد همان‌طور که پیش از این هم ذکر شد ناتوانی در خلق فضا و اتمسفر است؛ فضایی که اتفاقاً در چنین فیلم‌هایی نه تنها باید وجود داشته باشد بلکه باید برای آن کاراکترسازی صورت بگیرد. چون در چنین مسائلی بدون شک جامعه و خانواده در معنای عام خود می‌تواند بزرگ‌ترین چالش‌ها را برای کاراکتر اصلی درست کند. با توجه به این موضوع که هم‌اکنون دو فیلم (سه جلد و استاد) با چنین موضوعی روی پرده هستند، باید به روند سیاه‌نمایی این آثار توجه ویژه شود؛ زیرا انتخاب چنین سوزه‌هایی که با عدم توانایی کارگردانان شان مواجه می‌شود بیشتر از آن‌که آثاری هشدار دهنده باشد، سعی در استحاله موضوع دارد.

تولید

«رها» برای فجر آماده می‌شود

فیلم «رها» که نخستین اثر بلند سینمایی حسام فرهمند، مدتی است در تهران کلید خورده و احتمالاً برای شرکت در جشنواره فجر آماده می‌شود.

غزل شاکری و شهاب حسینی از بازیگران معرفی شده این فیلم هستند؛ پیش از این، بازی این دو بازیگر در سریال «شهرزاد» دیده شد و در آن حضور داشتند. فیلمبرداری فیلم سینمایی «رها» به تهیه‌کنندگی سعید خانی توسط روزبه رایگانا انجام می‌شود و طبق اعلام روابط عمومی خانه‌فیلم (شرکت تولید و پخش فیلم) گروه سازنده در تلاش هستند تا این فیلم را هرچه سریع‌تر آماده نمایش کنند تا به فجر برسد. با توجه به قراگیری در فصل پاییز، تمام اصحاب فرهنگ و هنر می‌دانند که معمولاً فصل تولید آثار سینمایی است که هرچه زودتر خود را به جشنواره فیلم فجر برسانند. «رها» سومین فیلم سعید خانی است که با فیلمسازان فیلم‌اولی ساخته می‌شود. فیلمنامه «رها» را محمدعلی حسینی و حسام فرهمند نوشته و مرضیه برومند به عنوان مشاور کارگردان در این پروژه حضور دارد.

اکران

صدور پروانه نمایش «علت مرگ: نامعلوم»

فیلم سینمایی «علت مرگ: نامعلوم» به نویسندگی و کارگردانی علی زرنگار و تهیه‌کنندگی مجید بزرگ که در چند سال اخیر اجازه اکران نداشت در نهایت موفق به دریافت پروانه نمایش شد و به سرگروهی سینما هویزه از اواخر ماه آذر ۱۴۰۳ روی پرده سینماها خواهد رفت. پخش داخلی فیلم را خانه‌فیلم به مدیریت سعید خانی برعهده دارد.

در خلاصه داستان این فیلم آمده است: هفت مسافر پیش از طلوع آفتاب، شهادت را می‌مقدس کرمان ترک می‌کنند. میان راه اتفاقی آنها را از رفتن بازمی‌دارد. بانپبال شومون، علی رضا تانی‌فر، ندا جیرائیلی، علی محمد رادمنش، زکیه بهمهانی، رضا عموزاد، سهیل باوی، سعید رضایی‌کیا و میلاد مرادی در این فیلم به ایفای نقش پرداخته‌اند. شرکت «رفت فیلم» پخش بین الملل این فیلم را بر عهده دارد. عوامل فیلم عبارتند از نویسنده و کارگردان: علی زرنگار، تهیه‌کننده: مجید بزرگ، مجری طرح: پویان صادقی، مدیر فیلمبرداری: داوود ملک حسینی، تدوین: حمید نجفی‌ر، طراحی و ترکیب صدا: سیدعلی رضا علویان، طراح صحنه و لباس: محمدرضا میرزا محمدی و صدا بردار: سعید بجنوردی.

قاب

موج دوم اکران سيار «بچه‌ز رنگ»

حامد جعفری، تهیه‌کننده «بچه‌ز رنگ» درباره شروع دوباره اکران‌های سيار این انیمیشن سینمایی گفت: با توجه به درخواست‌های مکرر شهرهای بدون سینما و مدارس در استان‌ها، تصمیم گرفتیم اکران سيار انیمیشن «بچه‌ز رنگ» را به‌خصوص در خود مدارس راه‌اندازی کنیم تا علاقه‌مندان این انیمیشن، راهی برای تماشای این اثر داشته باشند. این اکران‌های سيار با همکاری انجمن سینمای جوانان ایران برگزار می‌شود و تا شروع اکران آتالین انیمیشن ادامه دارد. مدیر گروه «هنر پویا» درباره از سرگیری اکران سيار عنوان کرد: اکران‌های جهانی فیلم همچنان ادامه دارد و تلاش ما این است که بتوانیم همزمان اکران آتالین را هم شروع کنیم.

